

ฉบับที่ 19,224 วันเสาร์ที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2545

กรมทรัพย์สินฯหนุน ภูมิปัญญาไทย ดันไปผลิตภัณฑ์ตำบล นำร่องจด 'สิทธิบัตร'

สัญญา สังมรรณ

๖๖ ม้าว่าคนไทยจะได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นชนชาติหนึ่งที่มีพลังแห่งการสร้างสรรค์ และมีความรู้ความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นผลงาน โดยเฉพาะภูมิปัญญาชาวบ้านที่สอดคล้องทั้งในเชิงการค้าเงินชีวิต และเชิงธุรกิจได้อย่างน่าทึ่ง ซึ่งในยุคปัจจุบันถือว่าภูมิปัญญาการสร้างสรรค์ และประดิษฐ์คิดค้นเหล่านี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาอันล้ำค่าอย่างยิ่ง

แต่สิ่งที่คนไทยยังขาดตกบกพร่อง และละเอียดมาอยู่ทุกยุคทุกสมัย ก็คือ การปกป้องศักดิ์และสิทธิในสิ่งที่ตัวเองสร้างขึ้นรวมถึงการสร้างเครื่องหมายการค้าที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง ทำให้ที่ผ่านมา มีผู้แอบอ้างทั้งต่างชาติและคนไทยด้วยกันเองหมั่นเวียนกันมา นำเอาผลงานที่สร้างขึ้นโดยมือคนไทยไปลอกเลียนแบบหาผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเหมาเอาว่าเป็นงานของตัวเอง ขณะที่เจ้าของผลงานที่แท้จริงกลับไม่ได้รับประโยชน์จากผลงานที่คิดค้นประดิษฐ์ขึ้น และไม่สามารถเรียกร้องสิทธิของผลงานกลับคืนมาได้

ด้วยเหตุดังกล่าว ทางกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง จึงต้องเร่งออกมาตรการกวดขันการคุ้มครองสิทธิของชาติกลับมา พร้อมรักษาสິงใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างสุดชีวิตจิตใจ โดยล่าสุดเตรียมจัดโครงการกระตุ้นสร้างจิตสำนึกคนไทยให้มีความตื่นตัวในเรื่องการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา กับประชาชนทั่วไปที่มีการประดิษฐ์คิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น ๆ ในแต่ละตำบล ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน รวมถึงผู้ประกอบการสามารถมีสิทธิส่งผลงานเข้าร่วมประกวดและการนำสินค้าเข้าสู่ขั้นตอนการจดสิทธิบัตรในลำดับต่อไป ซึ่งการประกวดในครั้งนี้จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 30 มิ.ย.

ซึ่งผลงานที่ส่งเข้าประกวดมีทั้งด้านการประดิษฐ์ และการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยด้านการประดิษฐ์ จะแบ่งออกเป็น 7 สาขา

1. สาขาอาหารที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น ผลไม้เชื่อม มะตูมเชื่อม ไข่เค็มโอโอดิน ทุเรียนแปรรูป (ทุเรียนผง) อาหารทะเลแปรรูป ผักปลอดสารพิษ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อสัตว์ 2. สาขาอาหารแปรรูปที่ทำจากธัญพืช เช่น วุ้นมะพร้าว น้ำพริกเผา เส้นก๋วยเตี๋ยว ข้าวเกรียบผัดผลไม้ ข้าวกล้อง ขนมนางเล็ดฯ 3. สาขาอาหารเพื่อสุขภาพจาก

พวกเครื่องดื่มจากพืชผลเกษตรและพืชผักสมุนไพร เช่น ชาใบหม่อน น้ำข้าวกล้อง สมุนไพรแช่แข็ง กระจายคำ และกระจายผง น้ำส้มแขก น้ำผลไม้

กระเทียมแปรรูป ผลิตภัณฑ์นม 4. สาขาอาหารไทยกึ่งสำเร็จรูป เช่น แองโตปลาสำเร็จรูป แหนมเห็ด เครื่องดื่มยาสำเร็จรูป เนื้อหมูแปรรูป มะนาวแปรรูป ลอดช่องแห้ง เห็ดอบแห้ง ฯลฯ 5. สาขาผลิตภัณฑ์เครื่องอุปโภคจากสมุนไพร เช่น แชมพูสมุนไพร น้ำยาล้างจานสมุนไพร ครีมทาผิวจากสมุนไพร แคปซูลส้มแขก 6. สาขาเครื่องใช้ที่ทำจากผลิตภัณฑ์เกษตรหรือพืช เช่น ตะกร้าจักสานจากใบเตย ดอกไม้จากรังไหม ผลิตภัณฑ์จากกระจูด จากหญ้าแฝก จากเดาวัลย์ จากไม้ตาลจากหอยจากมะพร้าว จากเชือกกล้วย 7. สาขาเครื่องมือทางการเกษตร เครื่องถนอมอาหาร งานแร่และอัญมณีเครื่องประดับ เครื่องหนัง เช่น เครื่องมือถนอมอาหาร มีดอรัญญิก มีดช่างหิน เครื่องประดับทองสุโขทัย ผลิตภัณฑ์จากเหล็ก

สำหรับเงื่อนไขสินค้าที่จะส่งเข้าประกวด และส่งชิ้นงานเข้าสู่กระบวนการจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้า นั้น ต้องเป็นสินค้าที่พัฒนาจากกลุ่มแม่บ้าน โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้การรับรองว่าเป็นสินค้าของกลุ่มแม่บ้านหรือหมู่บ้านนั้นจริง และให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้ยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ในการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่า ผู้ยื่นต้องเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล แต่ชุมชนใดจดทะเบียนในรูปแบบของสหกรณ์ไว้แล้วก็สามารถยื่นคำขอเครื่องหมายการค้าได้ด้วยตัวเอง

โดยเรื่องนี้ นายสันติ รัตนสุวรรณ รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ให้ความเห็นว่ากรมทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งเป้าหมายไว้ว่ามีประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการประมาณ 200 ราย และมีการส่งเสริมให้แต่ละจังหวัดมีเครื่องหมายการค้าเป็นของตนเองจังหวัดละ 2 ผลิตภัณฑ์

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เปิดโครงการในเดือน เม.ย.ที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบันมีผู้ส่งผลงานการประดิษฐ์เข้าร่วมโครงการประมาณ 20 รายขณะที่เครื่องหมายการค้ายังไม่มีการยื่นจดทะเบียนนั้น เป็นเพราะยังไม่ได้มีการรวบรวมรายละเอียดข้อมูลทั้งหมดจากทั่วประเทศ แต่สุดท้ายแล้วเชื่อว่าจะมีผู้ที่สนใจส่งงานเข้าประกวด และนำสินค้าเข้าจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แน่นอน

สำหรับการจัดทำโครงการรณรงค์ให้ประชาชนท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญเรื่องการจดสิทธิบัตรเครื่องหมายการค้าชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมสินค้าภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ของรัฐบาล เพราะปัจจุบันเห็นได้ว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับ

(ต่อหน้าหน้า)

เรื่องการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญามากนัก และไม่รู้ว่ามีความหมายให้
ความคุ้มครองเรื่องนี้ และในบางครั้งเมื่อมีความคิดใหม่ ๆ ก็จะทำให้
ละเลยความคิดนั้นเมื่อมีคู่แข่งนำผลงานมาก๊อปปี้และนำไปขายในท้อง
ตลาดผู้ประดิษฐ์คิดค้นผลงานก็ไม่สามารถที่จะเรียกร้องสิทธิได้

ดังนั้นจึงได้มีการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้
คือระดับรากหญ้าของประเทศก่อน เพราะหากสินค้าเป็นที่ยอมรับและขยาย
ตลาดไปยังต่างประเทศ ผู้ประกอบการหรือเจ้าของผลงานก็ต้องไปจดสิทธิ
บัตรในประเทศที่จะเข้าไปทำตลาดเพื่อตีกันคู่แข่งเอาผลงานไปใช้ประโยชน์
เพราะที่ผ่านมามีบทเรียนให้เห็นกรณีที่ไทยถูกต่างชาตินำผลิตภัณฑ์ไปจด
เครื่องหมายการค้าไม่ว่าจะเป็นรถตุ๊กตุ๊ก มาม่า บุหรี่สายฝน สามิต 14
เครื่องสุขภัณฑ์คอตโต้ ซึ่งทำให้ไทยต้องสูญเสียประโยชน์อย่างมากเพราะไม่
สามารถส่งสินค้าไปจำหน่ายในประเทศที่ถูกต่างชาติเข้าไปจดเครื่องหมาย
การค้าได้

การมีเครื่องหมายการค้า ไม่เพียงจะเป็นสิ่งการันตีหรือล้อมคอกผล
งานของตัวเองไม่ให้ใครมาจกฉวยโอกาสเอาไปแสวงหาประโยชน์เท่านั้น
แต่หากมองในมุมที่ลึกกว่านั้น หากคนไทยหรือผลงานของคนไทย มีการจด
ทะเบียนเครื่องหมายการค้ากันมากแล้ว ก็จะเป็นเหมือนภูมิคุ้มกันไม่ให้
ประเทศไทยต้องได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจอีกด้วยเนื่องจากที่
ผ่านมามีคนไทยส่วนใหญ่ยินดีที่จะเป็นผู้รับจ้างผลิตสินค้า โดยไม่ได้มี
เครื่องหมายการค้าเป็นของตนเอง เมื่อเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจประเทศที่
จ้างคนไทยผลิตสินค้าสั่งระงับหรือหยุดการจ้างผลิตสินค้าลงก็ทำให้เกิดการ
ว่างงานมากขึ้น

แต่เมื่อใดที่ยุทธศาสตร์การสร้างตราสินค้าของคนไทยเป็นที่ยอมรับ
และแพร่หลายจนเกิดฐานที่มั่นคงแล้ว แม้ว่าไม่มีคำสั่งซื้อสินค้าจาก
ต่างประเทศ เราก็ไม่ตาย แดมยังยืนอยู่ได้จากการที่ประเทศอื่นเอาสินค้า
ที่เป็นเครื่องหมายการค้าของ "คนไทย" ไปใช้อีกด้วย.

